

Inserati se sprejemajo in volja
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
administracije in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 80 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
števil. 190.

Izhaja petkrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Volitve

za deželni zbor v kmečkih občinah so se 7. t. m. splošno bolje obnesle, kakor smo pričakovali. Razun g. Dollhofa v Kočevji izvoljeni so od narodnega volilnega odbora priporočani kandidati skoraj povsod še s sijajnejšo večino kakor pred 6 leti, gospodje dr. Bleiweis, Robič, Detelja in Lavrenčič celo enoglasno. Nasprotniki si v mnogih okrajih še niso upali postaviti nobenih kandidatov, v drugih pa so jih ljudem le na skrivnem priporočali, ne da bi bili objavili njihova imena izvzemši za mesto ljubljansko. Toda vjeli so tako malo glasov, da si bodo to menda zapomnili in tudi v teh okrajih kandidiranje za vselej opustili. Okrajni glavar v Črnomlju, g. Mahkot, ki je sicer jako čistan in spoštovan mož, dobil je le 7 glasov, narodni kandidat g. Navratil pa 56. Pošteni Belikranjci so sprevideli, da okrajni glavarji za deželne poslance ne veljajo in niso šli na limanice kakor sosedni Kočevjarji. Okrajni glavar Dralka v Radolici vjel je le 14 glasov, dasi je obrtnijsko društvo na vso moč zanj agitiralo in je tudi sam še zvečer pred volitvijo vrle Bohinjce skušal pregovoriti, da bi njega volili za poslanca. Pa tudi Gorenjci izvzemši nekaj omahljivih Dolincev ostali so zvesti sinovi matere Slave in s 35 glasovi izvolili rojaka svojega, dr. Poklukarja, ki zadeve gorenjske iz lastne skušnje dobro pozna in se bode tudi najgorečnejše zanje potegnil.

Najsijajnejši je pa gotovo zmaga v Trebnjem. Vkljub strašanskej agitaciji g. Vestenacka in tovaršev njegovih propali so nemčurški kandidati tako silno, da si bodo to zapomnili

za vselej. Med tem, ko je bilo zadnjič prišlo k volitvi le 131 volilcev in so narodni kandidati dobili 106 in 103 glasove, prišlo jih je letos 149, in so bili narodni kandidati izvoljeni s 122 in 119 glasovi, nasprotniki pa so dobili komaj 27 in 23 glasov. Disciplina med narodnimi volilci je bila tako stroga, da se ni eden ni izneveril, pač pa so še na volišči pridobili tri može, ki so grofu Barbotu in g. Koblerju dali svoje glasove. Ni se manjkalo tudi smešnih dogodkov. Ko so imeli narodni kandidati že okoli 100 glasov, pride neki radeški volilec nasprotne stranke z listkom, na katerem so bila zapisana imena nemčurških kandidatov rekši: Jaz volim te-le tri. Načelnik volilne komisije g. Svetec, mu odgovori, da to ne gre in da jih mora vse imenovati. Pa mož se izgovarja, da ne zna brati. Na to stopi neki tovarš k njemu in se ponudi komisiji, da bi mu on imena z listka bral. Smehlja mu načelnik komisije odgovori, da to ne velja, pač pa nima nič zoper to, če moža seboj iz sobe pelje in mu zunaj v glavo v tepe imena kandidatov. To se je res tudi zgodilo, vendar je bil mož vrnivši se v volilno sobo eno ime zopet pozabil in namesto njega imenoval neko drugo ime, o katerem se pa ne ve, živi li kje kak človek s tem imenom ali ne. Za njim pride na vrsto drug nemčurški volilec, ki pravi da voli ravno tiste kakor njegov prednik, kar seveda ni veljalo, tega pa načelnik komisije vendar ni mogel dovoliti, da bi bili vsakega volilca peljali iz sobe in mu še le tam v glavo vbijali imena kandidatov. Ko so se volilci litijski in šmartenski z izvoljenima poslancema Koblerjem in Potočnikom proti večeru vrnili

iz Trebnja domu, bili so od ljudstva, ki je bilo izid volitve po telegrafu že izvedilo, z veliko slovesnostjo sprejeti, hiše so bile okinčane z narodnimi zastavami, može so jim tudi z zastavami hiteli naproti in možnarji so pokali od Šmartna do Litije tako silno, da se je zrak stresal v strašanski srd zgrizenih nemčurjev po kopitu litijskega zdravnika Erzena. Naj deželni zbor kranjski zopet respusté, rekli so može, volili bomo še sijajnejši in složnejši. Tak tedaj je vspeh prizadevanja Vestenackovega.

Samo v Kočevji je poleg narodnega kandidata Pakiža z enim samim glasom zmagal okrajni glavar Dollhof. Volilcev je bilo prišlo 89. Od teh je dobil Pakiž 46, Dollhof 45, Rudež 44 in Braune 43 glasov. Izvolitev g. Pakiža priča, da bi bila tudi tam lahko zmagala oba narodna kandidata, če bi bila med slovenskimi volilci vladala tista stroga sloga in disciplina, kakor med Kočevjarji. Ko bi bil le en sam volilec svoj glas dal g. Rudežu namesto Dollhofu, bi bil izid ravno nasproten. Ker je med 91 volilci le 38 rojenih Kočevjarjev, in sta bila le dva volilca izostala, moralo je več slovenskih volilcev potegniti s Kočevjarji, kar je tem bolj sramotno, ker se nasprotno Kočevjarji nikdar ne dajo pregovoriti, da bi glasovali s svojimi slovenskimi tovarši, in bi pri vsaki volitvi ostali v manjšini, če bi jih slovenski volilci posnemali v slogi in neomahljivosti. Čem častnejši je ta stroga disciplina peščice Kočevjarjev, tem sramotnejši je omahljivost tistih slovenskih mož, ki svojega naroda ne ljubijo tako, kakor Kočevjarji svoje ljudi, in z odpadništvom svojim

Spomin na starodavne čase.

Star vojščak se pomladi, kadar se spominja in pripoveduje svojim mladim naslednikom stare dogodbe in junaška dela, ki jih je doživel. Da se ljudem drugih stanov, tedaj mnogokrat tudi meni tako godi, kaj hočemo — marsikdo v času pokoja le od starih spominov živi! Ker me sedanjí čas nehoté za deset let mlajšega dela, naj povem naslednikom odlomek dogodkov iz svojega življenja.

V tistem času, ko je v Avstriji vladal planet imenovan „Bürger-Ministerium“, je bil po naključju deželni zbor razpuščen ter razpisane so bile nove volitve. Pisatelj vrstic je bil izmed drugih za desetnika izvoljen in napovedan dan, hajdi „nach Treffen ins Treffen“ rečem tovaršu, ko ravno iz hiše stopiva. Vse je bilo napeto in polno pričakovanja reči, ki so imele priti. Na poti pustiva s prijateljem marsikteri voz z vojščaki (volilci) za nama, marsikteri je tudi naju došel ter prehitel zaradi neznanega navdušenja, od česa ni čitateljem nič mar. Stranki ste bili že takrat dve (pozneje žalibog celó tri) in na Mokronožki cesti bilo je mnogo sumljivega ljudstva, da je g.

tovarš opomnil: „Glej, kako so čudni!“ Zavrnem mu: „Lauter polizeiwidrige Gesichter.“ Ko na bojišče dospemo ter se v vrsto vstopimo, je že rudeč možicelj ves navdušen (se ve da še od sinoči) ljudstvu oznanoval: „t. . . . ne volite“. Nek mnogo imenovan siv starček se ni sramoval očitno lagati: „Cesar so rekli, da s prejšnjimi poslanci ne morejo vladati ter zapovedujejo druge voliti“. Na naš opomin, da to ni res, se je odgovarjalo z zmerjanjem in zasmehovanjem. Kdo bode vse ponavljal z besedo povemo: Nič ni bilo svetega ter spoštovanja vrednega niti stan, niti resnice sv. vere. Kdo se bode čudil, če je pri marsikterih kri zavrela, da so že kamnje pobirali. . . . Če bi ne bili desetniki (duhovni) ljudstva pomirili, preden je žandarmerijski vodja s svojimi prišel, Bog zna, kaka nesreča bi se bila zgodila, ker je silno nevarno, če se strune prehudo napenjajo. Na prašanje nekoga: To je vendar preveč, kaj je storiti? odgovorim: Pustimo vsakemu svoje; ti (nasprotniki) naj govorijo ter prazno slamo mlatijo, mi bomo pa volili. Dobro, dobro jih več volilcev h krati vsklikne, se obrnemo ter koračimo proti grajščini, volilnemu kraju. Za nami se pomi-

kajo drugi. Tako je bil prvi napad odbit. O napovedani uri začnemo voliti odbornike za volitev, in sicer naj pred cesarski komisar, voditelj volitve, ki voli tri nemškutarje. Volilci so imeli štiri voliti ter volijo tri prav v redu. Pri četrtem zavpije nasprotnikov kakih dvajset: N. N.! Vradniški sluga ga brž pod pazduho prime ter v sobo kot angelj varh spremi; drugi te časti niso imeli. Je bil li sluga sam ali po ukazu tako postrežljiv, bo menda vedna skrivnost ostala. Da je druga dvakrat in več močnejša stranka glasno protestirala, se tako vé. Nastal je precej velik nepokoj, da voditelj volitve plašno popraša: Kaj pa je? Po razjasnenju prigovarja, da je vse enako itd. smo odjenjali, cesar smo se pa pozneje skoraj kesali, ker ta prva zguba je imela slabe posledke. Volitev se prične. Naj pred voli nasprotna stranka in mi smo zraven le tú pa tam kak glas vjeli. Ko bi bili videli, kako so se jim obrazi svetili, ko so njih izvoljenci imeli po 40 do 50 glasov, naši pa komaj kakih 10—12! Al burja je potihnula in topel veter začne pihljati ter močnejši in močnejši prihaja. Pa naj povem še, kar je bilo vmes.

Zadreg je bilo na cente. Vsak volilec je

Kočevarjem pripomorejo k zmagi. Če bi bila tam kje na Nemškem ali v kateri koli deželi slovenska kolonija, kakoršna je kočevska na Kranjskem, bi gotovo nemški deželani ne potegnili s peščico Slovencev, ampak bi volili po volji naroda svojega. Ali naj se tedaj le nam Slovence očita, da smo breznadžajni? Sicer pa se nam poroča, da se je zoper volitev kočevsko vložil protest, ker ima kočevski okraj 11 volilnih mož več, kakor bi jih po paragrafih 14 in 29 deželnega volilnega reda smel imeti.

Volitve so se povsod vršile mirno in v najlepšem redu po dosedanji navadi. Samo v Radolici je novi okrajni glavar, ki je menda prvič vodil volitve za deželni zbor, vkrenil nekaj novega v postavi ne vtemeljenega. Volilci namreč med glasovanjem niso biliskupno nazoči, ampak čakali so v posebni sobi ter so bili po vrsti klicani v volilno sobo, kjer je vsak sam za se glasoval ne vedé, koga je volil njegov prednik. Ta način bi bil jako sumljiv, če bi v komisiji ne bil nihče od nasprotne stranke, ki bi oddane glasove kontroliral.

Izid mestnih volitev 10. t. m. pa nas je iznenadil. Tega bi ne bili mislili nikdar, da bomo propadli povsod. Le poštene Kranjci in Ločani ostali so zvesti svoji narodnosti, ter so pokazali, da se ne dajo slepiti s sladkimi obljubami in ne slepariti od tujcev in domovini izneverjenih otrok. Pa pri slabem izidu je vendar to dobro, da zdaj vemo, kdo je naš in kdo ne.

Dunajsko rokodelsko društvo

je praznovalo 1. in 2. julija tega leta svojo 25letnico, ktere se je tudi ljublj. rokodelsko društvo udeležilo. Svečanost ta se je vršila tako sijajno, kakor je to le v središču monarhije, na Dunaju, mogoče. V veličastnem sprevodu, v katerem je bilo 55 tujih društev zastopanih in je vihralo okoli 45 rokodelskih zastav, podali so se v nedeljo, 1. julija, tuji gosti ter domači udje med sviranjem dveh kapel iz društvenega poslopja v cerkev sv. Jožefa, kjer se je imela vršiti cerkvena slovesnost. Po kratkem, a krepkem in svečanosti popolnoma primernem nagovoru, ki ga je imel msgr. Mayer, predsednik rokodelske družbe v Inomestu, služil je prevzviš. kardinal —

nadškof dunajski, Kučer, sam slovesno sv. mašo, po kateri je sledila zahvalnica ter blagoslov s presv. R. Telesom. V istem redu se je potem spreved povrnil v poslopje rokodelskega društva; in tu je prevzvišeni kardinal po gniljivem ogovoru, sam skoraj do solz ginen, pripel blagemu, mnogozaslužnemu centralnemu predsedniku dr. Gruši na prsi vitežki križ železne krone, ki ga mu je Njih Veličanstvo o priliki 25 letnice v pripoznanje njegovih mnogostranskih zaslug ter 25letnega neutrudljivega delovanja na blagor rokodelskemu društvu podeliti blagovolilo. Globoko ginen se ponižni odlikovanec zahvali za to visoko počastilo ter izjavi, da mu je to odlikovanje gotov in očitni dokaz najvišje naklonjenosti ter milosti Njih apostolskega Veličanstva nasproti katoliškemu rokodelskemu društvu, in da s tem ni le on sam odlikovan, temuč vsa rokodelska društva cele monarhije, katerim ima on čast biti središnji (centralni) predsednik. Trikratni gromoviti slavo-klici so na to zahrumeli v prostrani društveni dvorani, najprvo Njih Veličanstvu, presvitemu cesarju, potem prevzvišnemu kardinalu in naposled vitezu dr. Gruši. Potem je bil skupen obed v gostilničnih prostorih c. kr. vertnarske družbe, zvečer ob 7. pa v drugih velikanskih, prekrasnih ter za ta večer primerno ozaljšanih prostorih iste družbe slovesnostni zbor. Tu so se vrstili pozdravi, govori, petje, glasba in burni živio-klici. Govorili so zlasti: Starašina dunajskega rokodelskega društva, ki je v imenu društva pozdravil navzoče goste, dr. Gruša, Schäffer, glavni predsednik rokodelskih društev ter naslednik neumrlega Kolpinga, ustanovitelja rokodelske družbe. Prebrali so se telegrami, katerih je od raznih strani dospelo 46, in sicer iz Jeruzalema, Aleksandrije, Rima (od sv. Očeta), od raznih rokodelskih društev ter nekterih drugih odličnih oseb. Naslednje jutro ob 8. je služil dr. Gruša v družbeni cerkvi sv. Jožefa sv. mašo za umrle ude družstva, potem pak so imeli gg. predsedniki, oziroma zastopniki zborovanje v društveni sobani, kjer se je, kolikor je čas pripustil, pretresovalo ter sklepalo o raznih stvaréh zadevajočih rokodelska društva. Popoldne je bil pri dovolj lepem vremenu izlet na Golovec (Kahlenberg), kterege se je poleg gostov in domačih udov vdeležilo še mnogo drugih prijateljev roko-

delskega društva. Tako se je skončala prelepa slovesnost 25letnice kat. rokodelskega društva na Dunaju, ki bode vsakemu, ki je imel priliko udeležiti se je, ostala v neizbrisljivem spominu. K tem vrsticam pristavimo le še: Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo, ter dodeli prekoristni družbi rokodelski mogočno razrast in obilen prospeh na blagor in korist rokodelskemu stanu, pa tudi sploh cerkvi in državi!

Z bojišča.

Glavni stan ruske vojne je od 5. t. m. v Sistovu, med Nikopolisom in Ruščukom, kjer je bilo do 6. t. m. že 120.000 vojakov z 250 topovi in 120.000 konjiki prišlo čez Donavo. Glavna moč se bode obrnila proti Balkanu, pri Ruščuku in Nikopolisu pa bode ostalo le toliko vojakov, da ju bodo oblegali. Okoli 80.000 Rusov stoji med Zimnico in Turn-Magurellijem. Novejša poročila se glase:

Iz Petrograda, 7. julija. Vradno se iz Simnice naznanja: Včeraj zasedli so Starodupovi dragonarji Bielo. Danes so pešci tje odšli. Včeraj je bila bitva pri vodi Jantri med kozaki, Antirskimi husarji in Črkesi. Husarski major Siskevič in 1 kozak sta bila ranjena, 2 kozaka pa ubita. Pri prehodu čez Donavo palo je 6 častnikov, 289 prostakov, 398 bilo je ranjenih, 38 pa se jih pogreša.

Iz Petrograda, 7. julija. (Vradno.) Višji poveljnik kavkaške armade telegrafuje 6. t. m.: Včeraj dospel je oddelek iz Erivana srečno v okolico Igdirsko, kjer se je preskrbel z živežem in strelivom potem pa odrinila proti Bajazidu, da reši našo posadko, ki se tam hrabro drži, dasi jo oblega 20 turških batalijonov in 10.000 konjikov.

Iz Dubrovnik a se naznanja „Pol. Cor.“: Vojna Suleimanova in Ali-Saibova se je večidel obrnila proti Skadru in Baru in se bode, kakor je viditi, podala deloma v Tesalijo, deloma k Donavi. Strelnice in trdnjave v Hercegovini in Albaniji se bodo preskrbele z živežem, in le majhen oddelek vojne v brambo ostal na meji pod poveljništvom Mehmet Alijevem.

Rusi so 7. t. m. osvojili nekdanje bulgarsko glavno mesto Tirnovo. Glavni poveljnik ruski iz Carevice o tej reči telegrafuje 8. t. m.: Včeraj je general Gurko s

moral povedati ime, zaime, stan in bivanje izvoljenih. Kmetiškimi volilec se je mnogo-krat huda godila. Tri popolno neznana imena z vso priklado, to je za marsikoga preveč, da bi gladko, na pamet vse povedal, zato si je nekteri imena zapisal. Al Bog ne daj, če je začel imena čitati! „Kaj, take malenkosti ne morete iz glave vedeti? Škoda, da ste volilec itd.“, je moral vsak slišati ter milovati svoj slab spomin. Gosp. voditelj so pa svoje tri volilne odbornike tudi iz listka brali. Bog jim daj dobro, saj so že v večnosti! Gorje mu, kdor je „legitimacijski list“ doma pozabil! Če ni pred vedel, se mu je pokazalo, kje je tesar vrata naredil. Na kratko opombico, da pri prejšnjih volitvah je zadostovalo, če sta dva moža iz okolice porok bila, da je to res pravi izvoljeni volilec, je moral pisatelj osupnjeno slišati: „Ich lasse mir von Ihnen keine Instruktionen geben — od vas poduka ne sprejemljem.“ Pa v nastavljeni past so se le sami lovili. Naših je bilo res kakih čvetero, petero brez takih listov, unstranskih pa še kako dvoje ali troje za nameček. Rekel sem pred, da nikdo naših ni smel zapisanih imen čitati, pa kakor v maševanje in kakor najet pride

na vrsto nek grajščak une stranke. G. N. N. prosim, volite, pravi voditelj. Gospod potegne precej velik listek iz žepa ter začne imena brati. Jaz malo potuhnjeno in postransko pogledujem g. voditelja, ki me je brž razumel ter rekel: „Aber Herr von B., das könnten Sie wohl auswendig sagen!“ E, je bil odgovor, čemu sem se pa brati učil. „Plaudite amici“, si mislim ter narekovana imena pišem v zapisnik. Da me je sosed pod rebra suval, ali mi na kurja očesa stopal in sem se pri vsem tem malo namuzal, kaj sem hotel — je že taka človeška slabost! Vsa volitev je šla neznano počasno, v uri smo komaj 12—15 volilcev všteli ter jim odlaziti dovolili; volilcev pa je bilo 156, če se ne motim zaradi dolgosti časa in slabosti spomina!

Naj povem še eno odločivno, ker potem je šla volitev bolj spod rok. Na vrsto namreč pride kmalo od začetka slovensk volilec ter voli prvega poslanca J. J. . . , drugega J. J. in tretjega mu je zmanjkalo. „No, oče, pravi volilni voditelj, še tretjega nam povejte“. Gotovo rad, če bi ga bil le vedel! Po kratkem pomisliku vendar pravi: Pa g. Rakovniški grof. Jaz hočem brž v zapisnik grofa B. za-

pisati; ali zaradi gromečega: „Stoj“, mi roka otrpne ter čakam povelja. „Povejte, kako je grofu ime, kako se piše“. „I kaj vcm, saj nobeden drugači ne pravi, kakor Rakovniški grof“. Da, ali to ne zadostuje; lahko ima otroke, brate itd. zato morate ime in pridevek povedati“. Res da jih ima, reče volilec, ali posestnik Rakovniške grajščine vendar nobeden ni. Dobro se je odrezal, si pisatelj teh vrstic misli ter že hoče v svoji gorečnosti pisati grof B.; al na drugi mogočni „stoj“ zopet pero odstavi. Na njegovo posredovanje, da je vendar tako očitno, koga volilec misli, je mogel zopet čuti: „Ich lasse mir von Ihnen keine Instruktionen geben“ in volilec je bil siljen družega voliti. Ker na to protestiramo, pravi volilni voditelj: Dobro; tedaj moram volilnemu odboru reč izročiti, da jo konečno reši. Rešil jo je, da gosp. grof B. se ne sme vpisati, ampak volilec je mogel družega voliti. Tako je naša pohlevna odjenljivost nam prvi slab sad rodila. Pa prišlo je še hujše. Iz ravno tega sodniškega okraja pride volilec nasprotne stranke na vrsto. Voli prvega in družega prav gladko in za tretjega imenuje: „Pa Federman“. „Benjamin von F.“ pravi lahkočno

svojimi konjiki vzel Tirnovo; 3000 nizamov, 1 turška baterija in redifi, katerih število pa ni znano, so bili prisiljeni umakniti se proti Osmanbazau (na izhodu od Tirnove proti Šumli). Prebivalci Ternovski so bili silno veselji. Po osvojitvi bila je služba božja. Gurko je v roke dobil turški tabor, več zabojev za patrone in vse vozovje. Pešci in topničarji se pomikajo proti Tirnovi. Knez Čerkaski je imenovan za guvernerja bulgarskega in se je najbrže že odpravil na pot, da prične prestroj dežel bulgarskih.

Glede dogodkov v Aziji poročajo Rusi, da so njihove čete med seboj v vedni dotiki in da ni res, da bi bil Tergusakov zajet.

Iz Carigrada, 7. julija. Muktar paša 6. t. m. telegrafično naznanja, da je armada le še 5 ur od Karsa. Pot v Karsi je odprta, ker so se Rusi umaknili za Kars. Glavar Erzerumski naznanja, da so bili Rusi pregnani iz Eutsch Kilisse in Ipeka. Ruska poročila pa odločno oporekajo, da bi bili Turki Ruse pregnali spred Karsa, in potrjujejo le to, da so bili Rusi tepeni pri Zevinu. Da so ruska poročila bolj zanesljiva, kakor pa turška, pričajo tudi vojaški pooblaščenca vnanjih držav v taboru, turškem, ki o turških zmagah, katere nam poročajo iz Carigrada, nič ne vedo, pač pa o zgubljenih bitvah turških.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani, 11. julija.

Državni zbor se je 6. t. m. za nedoločen čas razšel na počitnici. Pred razhodom volili so se še poslanci za delegacije. Izvoljeni so bili za Kranjsko: grof Thurn, namestnik pa pl. Langer; za Štajarsko Walterskirchen in Kellersperg, nam. Hammer-Purgstall; za Koroško: Ritter, nam. Jezernik; za Trst: Koronini, nam. Wittman; za Istro: Vidulič, nam. Polesini.

Ogerska zbornica se je tudi razšla in se zopet snide še le 15. septembra. — Vradni listi madjarski trdijo, da vnanje razmere avstrijsko-ogerske monarhije so jako žalostne in nevarne.

Madjarski list „Naplo“ piše, da vsled razprtja med kvotnima deputacijama se je razbila pogodba med Cislo in Translo. Z Avstrijo

pravi, je pošteno porazumljenje nemogoče. Ogerska se bode morala zopet poprijeti svojih zgodovinskih pravic.

Galiski deželni zbor je sklican na 8. dan avgusta. Grof Ljudevit Wozicki imenovan je za deželnega maršala, škof Stupnicki pa za njegovega namestnika.

V Černovicah so preiskovali stanovanje nekega rusinskega gimnazijalca in mu odvzeli več ruskih knjig, socialističnega zapopadka.

Vnanje države.

Srbska narodna skupščina neki noči nič slišati o zvezi med Srbijo in Rumunijo, ker je Rumunska v zadnji vojski nasprotovala Srbom in odbila ponudbo za prijateljsko zvezo. Najbrže bode sprejela nasvete ruske, ki jih ji bode minister Ristić tajni v seji razodel. Knez Milan ostane še nekaj časa v Kragujevcu.

Italijanski listi so te dni zopet pisarili, da so papež bolni, nekteri celo, da so že umrli. Dopisnik „Vat.“ pa poroča, da so dovolj dobrega zdravja in so bili 5. t. m. sprejeli mornarske učence francoske ladije st. Etienne, 10. t. m. pa učence dveh rimskih zavodov.

Izvirni dopisi.

Iz Mozirja, 3. julija. Prav veselo in važno narodno slovesnost smo domoljubi gornjesavinjski imeli v nedeljo 1. julija. Slavlili smo namreč rojstveni dan nove slovenske čitalnice, katero so rodoljubi v Mozirji ta dan slovesno odprli. Ob treh popoldne se je pričelo streljanje, ki se je po savinjski dolini krepko razlegalo naznanjevalje željno pričakovano slovesnost, nad hišo sedeža čitalnega društva pak je vihrala lepa slovenska zastava. In ko se je prijazno solnce zatonu bližalo, so dohajali udje in prijatelji našega društva k g. Jan. Pfeiferju v lepo okinčane čitalne prostore. Došle goste je podpredsednik, č. gosp. Ivan Govedič, prijazno in navdušeno pozdravil ter nadalje v krepkem in jednatem govoru temeljito namen društva razložil in pri navzočih navdušenost za narodno stvar vzbujal. Živijo in slavaklici svitlemu vladarju so enoglasno po čitalnih prostorih odmevali, kakor tudi zahvalnice vrlemu g. Pfeiferju, ki je čitalno sobo brezplačno društvu prepustil in pa g. Mateju Blažu in dotičnim rodoljubom, ki

so prvi hvalevredno idejo sprožili ter pripomogli, da se je osnovalo čitalno društvo, ki bode v našem kraju na veliko korist. Tudi naš domoljubni rojak g. A. Borsečnik v Inomostu se nas je blagodušno spominjal ter nam k slovesnemu otvorjenju naše čitalnice telegrafično čestital: „Slava vam narodnjaci Mozirski, živelo čitalno društvo!“ na katero čestitko so narodnjaci g. Borsečniku z navdušenim „Živio“ odzdravili. Vrstile so se nadalje mnoge napitnice ter prepevale mične narodne pesni, godba je pa živahno rajanje vnela. V narodno prijateljskih razgovorih in oživljajočem petju nas je prijetna zabava družila v prijaznej složnosti do belega dne in poslovali smo se drug od drugega z blago nadejo, da se bomo kot vrli rodoljubi in vredni sinovi matere Slave znanprej mnogokrat v v naši čitalnici prijetno zabavali. Večer slovesnega otvorjenja naše čitalnice ostane nam v neizbrisljivem spominu.

Iz Slovegradčkega kraja

8. julija. Podpisani se čutijo zavezane z ozirom na dopis iz Soštanja v 27. številki izdani 5. julija t. l. „Slov. Gospodarja“, očitno izjaviti, da je za g. Schmittovega nasprotnega kandidata v Slovenjegrajskem kmečkem volilnem okraju edino le gosp. **dr. Jožef Šuc**, mestni župnik v Slovegradcu, mogoč. Jožef Hounik, župan Selski. Mihael Vošner, okrajni zastopnik in podpredsednik. Val. Fischer, ob. p. sv. Martina Peter Vošner, obč. svetovalec. Filip Kristan ob. p. iz občine Legen. Tomaž Rotouneg, obč. svetovalec. Georg Reder, obč. svetovalec. Johan Kastunig, odbornik in svetovalec. Martin Stermšig, odbornik in svetovalec. Luka Stecničih, odbor. Janez Ovčjak, občinski predstojnik na Verheh.

Iz Šentjerneja, 4. julija 1877. V dopisu iz Šentjerneja sem čital v „Slovenskem Narodu“ od 3. t. m. št. 148, kako dopisnik popisuje volitev volilnih mož v Šentjerneji. Ne bilo bi mi dalo povoda ali priložnosti do odgovora, ako ne bi bili tudi vmes naš zelo spoštovani in čislani vis. čast. gospod župnik Jan V., kateremu dopisnik krivico dela. —

Koliko so spoštovani gospod župnik že storili za volitve, bi lahko isti možje povedali, ki so stanovitno kot skala, nepremakljivo kot zid in gora volili sedaj in že tudi pri poprejšnjih mnogih volitvah. Naj omenim le to, kako težavno je bilo isti čas ljudi napeljati, da volijo narodnega kandidata g. Irkiča iz Krškega, za državni zbor, kateri je bil od slovenskega odbora „Slovenije“ v Ljubljani nasvetovan. Bili so tisti čas sami gosp. župnik volilen mož; ali še ni bil dopisnik takrat v Šentjerneji, da bi bil to vedel? Takrat je po volitvi volilnih mož obče veljaven možak prav primerno rekel: „Tako pa še nismo bili Šentjernejčanje vrženi“, kajti iz Šentjerneja ni bil nobeden za volilnega moža izvoljen. Volili so stanovitno in ne bojazljivo v Krškem s svojimi možmi gosp. Irkiča, nasproti dvema kandidatoma. Da niso zmagali, niso bili krivi, oni so vendar edini s s svojimi volilci iz šentjernejske fare volili g. Irkiča. Bili so ljudje že takrat za g. Vilj. Pfeiferja, pa g. župnik, ker ni bil od narodne strani za kandidata priporočan, ga tudi niso volili, ter se zvesto in ne bojazljivo držali gosp. Irkiča.

Sedaj pa, ko so se popolne zmaga za g. Vilj. Pfeiferja državnega poslanca nadjali, kateri je v državnem zboru že mnogokrat pokazal, da se poteguje za kmeta, so bili po prijatelju povabljeni, naj bi šli v toplice šmarješke ž njim ter so se tudi odpeljali, pa ne iz strahu zaradi volitev, ampak zanašaje se popolne zmage od svojih zvestih, vdanih in popolnoma

volilni voditelj. Zdaj pšenica moja cvete, si pisatelj misli in reče: „Tega volilec ni rekel, kaj pa hočemo pisati?“ Voditelj pečenko duha ter smehlja je pravi: „Morate povedati ime in zaime, ter od kod je domá.“ „Domá je iz Hudega (blizo Zatične), je poštar; za ime pa kaj vem, saj ga povsod tako imenujejo.“ Volilec je prav imel ter vedel, koga je volil: zato tudi voditelj pravi: „Saj je reč tako jasna, da ni nobenega dvoma“. Da, prosim jaz, tako je reč jasna, kakor je bila pri g. grofu B., ter dolg vračam in pravim: „znabiti ima brate, otroke itd. „Pač res, da je v K. strica imel, pa je že vse prodano“, odgovarja volilni voditelj. „Nič ne dé, pravim; danes drugega ne moremo zapisati, kakor narekovana imena“. Med tem najinim besedovanjem pa neki odbornik volilcu miga ter tiho „Benjamin, Benjamin F.“ narekava. Kmetovalcu pa se vé, da je beseda neznana; dobro, če jo iz sv. pisma vé; da bi bilo pa zdaj komu tako ime? Vendar se malo za ušesmi popraska ter pravi: „Kaj vem, kako mu je ime, menda „Benemajka“. No — lahko si mislite: „Equites, peditesque tollunt cabinum“ — še volilni voditelj se je smejal. Ker pa mi nismo hotli odjenjati in

volilec ne drugega voliti, tedaj je moral zopet reč volilni odbor rešiti. In rešil jo je, uganite kako? G. Benjamin F. naj se vpiše. Bes te plentaj, to je bila pa vendar prehuda zaščita! pero položim ter odločno rečem: „Gospoda moja, to je vendar preveč: ena in ista reč je kmalo bela, kmalo črna, kje pa je doslednost? Ne tirjamo nobenih predprav, ampak: „Gleiches Recht für beide Theile“ — enake pravice za obe stranki: če se nam tudi to odreka, potem —!“

Kaj se je dalje godilo je manjšega pomena; le toliko dostavljam, da to je bil odločen primerljaj. Od zdaj je šlo gladko naprej, če je tudi kdo rekel: Rakovniški grof, ali Federman, in tako je bila blizo poldneva volitev srečno končana ter so slovenski kandidati sijajno zmagali. Desetniki so veselo volilce domú odpeljali ter tudi od preglasnega veselja odvrčali, da ni nikdo vzroka imel čez to ali uno tožiti. Tako je za obe stranki prav dobro, da so duhovniki zraven. Marsikje bi se brez njih tako mirno ne bilo razšlo, kakor se je do zdaj še vedno.

zanesljivih farmanov in volilcev. Volilci so pa tudi sijajno opravičili to zaupanje, ker so g. župnik bili jim pot pokazali že poprej.

Za srečen izid volitev volilnih mož se imamo tedaj v prvi vrsti zahvaliti gosp. župniku, katerim je bilo tudi ponudeno, da jih izvolijo za volilnega moža, pa tega le zato niso hoteli sprejeti, ker so se o zadnji volitvi v Krškem volilci nekteri tako surovo proti duhovnom obnašali; saj se tudi tako nadjajo popolne zmage za g. Vilj. Pfeiferja.

Na druge maruje dopisnikove ne bom odgovarjal, ker je očitno, da izvirajo ali iz nevednosti ali hudomušnosti.

Eden farman v imenu mnogo drugih, ki visoko čislajo gosp. župnika.

Spod Čavna, 28. junija. („Slovenec“ potreben ali nepotreben? Plesi na deželi popogojzdovanje Krasa mogoče ali nemogoče?) Ni davno, da je prišlo v neki prijazni družbi v razgovor, jeli pač naš list „Slovenec“ Sloveniji potreben ali nepotreben? Da je potreben se razvidi iz tega, ker že peto leto izhaja, sicer bi bil že sam po sebi poginil. Sleherni Slovenec, ki tudi v javnosti — ne samo kot zasebnik med ograjo, — še kaj na staro, slavno vero svojih prededov drži, mora spoznati, da ravno v sedanji liberalni dobi, dobi nenravnosti, verske nemarnosti in mrženja vsega, kar količkaj po veri diši, je tak časnik, ki se zraven politično-državnih in narodnih teženj ozira tudi na versko mišljenje narodovo, silno potreben. In zakaj neki? To je pač naravna reč! Saj obstoji človek iz dveh delov, ne samo in gruča ali telesa, ampak tudi iz duše. Zakaj naj bi se tedaj modri časnik na oboje ne oziral, ne pa le na gručo — telo — ki brez obzira na dušo in verske potrebe le duha mori, ne pa oživlja? In jeli mogoče narodove šege in potrebe brez ozira na njegovo vero in iz te izhajajočo pravno kar zamolčevati, biti po vse nemaren do nje, kakor da bi bil že res ves narod v liberalno-mavtarskem taboru? Kaj navdušuje neprimeroma junaške sive črnogorske sokole, ustajnike in Ruse, akoravno so večinoma razkolniki, v sedanjem ljutem boju proti barbarskim Mohamedovim privržencem in divjim Azijatom? Morda le slovanska narodnost? Ni-li marveč boj za križ in njegovo omiko proti polomescu in iz Korana se izhajajočemu barbarstvu? Zakaj niso hotli odsihmal Slovanje v Turčiji sprejeti dobrot (!) Mohamedove krivovere, vsled ktere bi bili drugim Mohamedanom enakopravni in bi potem ne bilo treba niti ustaj niti krvavih vojsk? Zato ker je tim slovanskim še nepokvarjenim sinovom narave neprecenljivo — memo njih narodnosti — dražja vera, katero sta jih učila slovanska aposteljna Ciril in Metod. Narodnost in mohamedanstvo bi se še dalo sprijazniti, ali po nikakem ne križ in polomesec. Križ, t. j. sv. vera, ki nam je po tem prišla, ne more službovati poltnemu vživanju, ki ga Koran uči; kajti Križ in Koran sta si nasprotna tečaja; nemogoče je, da bi mogla že vsled tega, kar v sebi obsegata, eden poleg drugega obstati. Črnogorsko géslo: „Za Krst častni, kiem se krsti, za krst častni in slobodu zlatnu“, bodi tudi naše géslo v boju proti novodobnemu, nenravnemu in neliberalnemu liberalizmu in grudomolstvu. Tak časnik, kakor je „Slovenec“, vgaja po vse naravi in varstvu milega nam naroda. Kteremu vernemu „Slovencu“ bi mogel vgajati list, ki povdarja edino le gručo, — materijo — ktera se človeku tako hitro za ta svet konča? Kar je sol in zabelja za jed, to je po mojem mnenju pri časniku

ozir na vero in pravno. Neslan in neokusen je časnik, kateri nima na tiste nobenega ozira, kakor tudi je brez soli in zabelje sleherni jed neokusna. In kakor ni skažena sol in zabelja za nobeno rabo, razun da se potepta ali preč vrže, ravno tega je vreden tudi časnik, ki vero in pravno le tedaj imenuje, kadar jo zaničuje. In ali naj ne velja tudi tu: variatio delectat*. raznovrstnost razvedruje ali razlika me mika? Zarad tega mnogaja leta nam ga ohranite na diko vere in blagor naroda!

Okrožnica namestništva Tržaškega in nadškofijstva v Gorici neče še pravega sadu roditi. Ker se vsled nadškofijske naredbe ne smejo ob enem procesije imeti in plesi obhajati, se umika plesoljubna mladež tej naredbi s tim, da napravlja ples naslednjo nedeljo po procesiji akoravno je bila lanska letina neznano slaba in mora še zdaj marsiktera uboga družina svoje južine na enkrat na dan skrčevati. Poseben prepir zarad procesije in plesa je bil v Ajdovščini tik Kranjske meje pri Hubelju, (nekdanji rimski rečici „Frigidno“ imenovani) tako, da je prišla ta prepirna zadeva celo v tržaško tetko „Triesterco“ št. 142, 23. junija t. l.*). Nekteri Ajdovci, — ne ravno vsi, — kakor je nekdo prav opazil, se boje, da bi ne prišli ob pravi pomen svojega po „ajdovstvu“ dišečega imena; zarad tega so si raje zbrali celo na dan svojega cerkvenega patrona ples nego procesijo, akoravno so tudi drugi dan obsemu plesali. Brijarji pa so bili le redko s plesalci, obloženi, znamnje da fantje so imeli brž ko ne zgubo. V neki drugi vasi so se drznili fantje clo proti županovemu nedovoljenju plesati. Nasledek tega je bil, da so bili le dnarno z 10 for. kaznovani. Župani in podžupani so v nekterih krajih premehki in boječi, pogostoma so tudi oni sami krčmarji; zarad tega se tudi ni tako brž nadejati, da bi se zarad dobičkarije ti pravno pogubljači javni plesi odpravili. Večkrat nagovarjajo sami taki krčmarji župani mladost k splesovanju; drugod kjer so godci doma, pa jih isti nagovarjajo zarad zasluzka, kakor biva to v P. Hudiču ima povsod svoje pomagace. In kdo navadno na brijarjih na kmetih pleše? Večidel mladenči, katerih stariši nimajo doma niti za-se niti za nje ne soli ne kruha, da bi se z njim oteščali, ako kje kake dnine ne vjamejo. Kjer so pogumni in neodvisni župani dobri kristjani, kateri vedo, kako zleze marsikteri mladenec za plesno zabavo do denarjev, pač ne bodo šli mladosti na limanice, da bi nasproti svetni oblasti brez žendarmerijske pomoči toliko odgovornost zastran zapta (discipline pri plesu) nase prevzemali. Pa taki so redki! — Še to! Veliko se je pisarilo o pogojzdovanju goličav in Krasa, pa ta stvar bo ostala večidel le na papirju in kakor „pobožna želja“. Kajti dokler mora kmet svojo žival na pašo goniti in drva za kurjavo rabiti, da si le za davke dnarja prihrani, ni niti misliti mogoče, da bo pogojzdovanje napredovalo. Ko bi sl. ces. erar podelil za nekoliko let brezplačno izzačavenškega gojzda drva in pašo vsim kraškim in drugim goriškim prebivalcem, dokler bi v tistem času drevje doraščalo, potem bi še šlo, drugače pa je vse dokazovanje in podučevanje o umetnem pogojzdovanju brezvspešno, kajti „kuriti se mora“ je nekdo rekel, posebno pa

*) Znano je, da ta jezičljiva tetka vse, kar je katoliško in slovansko, z nemškim blatom ometuje; zato tudi ni čuda, da v istem podlistku vlega g. administratorja, ki je svojo dolžnost na tanko po cerkveni naredbi in škofijski okrožnici spolnil, na hudovoljni način napada. Kdor sam nima poštenja, ga tudi drugim poštenjakom ne privoščiti in ne daje. Pis.

po zimi in za jedi; brez živine pa kmet še davkov plačevati ne more, posebno pa ne o slabih letinah, kakor je bila poslednja. Da ima kmet živino, to hasni še naj bolj davkarji dokler ubogi kmetič ne more drugače davkov plačati. Ces. gojzdo-gospodarstvo, kakor se sploh govori, je posebno na Goriškem tako, da marsiktero leto vsi ogromni dohodki erarnih gojzdov za premnogobrojno in dokaj plačevano gozdno vradništvo niti ne zadostujejo. Zato se tudi gojzdni dohodki in stroški tako tajno drže. Pač truda vredno bi bilo zvesto zgodovino o teh zadevah spisati, ter jo svetu razglasiti. Pa predmet je prekočljiv in zarad te točke je bil tudi renški tabor 1872. leta prepovedan. Tudi vaš list bi bil o razpravljanji istega predmeta v nevarnosti konfisciran biti, zarad tega prst na usta in psst! —

Iz Črnomlja, 6. julija. Glavni varovž belih Kranjcev, Črnomlj, je od vseh strani od hribov obdan. Dasi so ljudje dosti prilik imeli, ceste v to mesto po ravninah izpeljati, se to vendar ni zgodilo, ker so se v prejšnjih časih ljudje narajši na hribih naseljevali in po naj bolj strmih krajih ceste izpeljavali, poslednje narbrž zato, da so ljudje z četverjenjem kaj zaslužili. To mi zarad tega pride na misel, ker sem stara poročila nekdanjih poljanskih vradnikov do novomeške kresije čital, v katerih pravijo, da so na to gledali, da so ceste tam izpeljali, kjer so narvečji hribi. To so tudi povsod drugod posnemali, saj opica tudi posnema vse, kar le vidi, ako zadene ali ne. V sedanjem veku se hoče mnogo pri cestah popraviti, ali zastonj je vse, ker so pri ljudeh vsa dobro opominjanja in podučevanja bob v steno in se ljudstvo v autonomnih zadevah še tistikrat nič ne zdrami, če se kaka nesreča pripeti. Da je temu tako, naj to pojasni večrajšna prigodba. Sopruha zdaj v Ameriki bivajočega Vertina iz Doblič pelje se na svojem vozu z dvema konji čez Loko v Črnomelj davke plačevati; po poti vzame iz prijaznosti več znank na voz. Na Loku od Bariča do mosta je jako strmo, pa nijeden ni šel z voza, kar jih navadno mnogo stori, v klancu se vagirji odpno, voz rine konje, ki niso mogli več nazaj držati, naprsnica (brustketna) se raztrga, voz prelomi enemu konju nogo, in vse bi bilo kmalo čez most v vodo tresčilo, če bi se ne bil voz z ljudmi na palih konjih vstavil. Poklicali so brž živinozdravnika, ki je konja s strto nogo z instrumentom na glavi doklal, da je krepal. Koliko neprilik in nesreč se je na istem mestu že pripetilo! Marsikteri se jih lahko spominja mnogo v novejših in prejšnjih časih, posebno na pokojne, t. j. Gospodarič in Malič iz Vinice. Ako bi se hribec od Starihovega vrta do Bariča prekopal, pomagano bi bilo. Takovih neprilik je tudi v komendskim jarku in vendar nečejo ceste za vejami, kjer je ravnina, preložiti. Ne spominjajo se več na Milavca, ki si je svojo nogo tam skrevljal. Ne spominjajo se na pokojnega Benčiča, kateri bi bil z drugimi vred dvakrat pokončan, če bi mu ljudje ne bili na pomoč prihiteli. So možje tukaj, kateri dosti in dobro podučujejo, ali zastonj je vse, znaš pluča zgubiti, pa prime se nič ne, ampak ravno nasprotno, zasmehevan, žaljen in preganjan je vsak podučljiv dobronik med nezrelim ljudstvom, pa še celo v mestu Črnomelji, kako še le ne bi na kmetih, kjer se pa ljudje vendar bolj podučevati pustijo in niso nobel. Poznam na Gorenjskem Kamnik, v kterege se je tudi moralo čez hrib voziti. Za dobe g. Prevca kot župana se je hrib odstranil, in čujem, da se sedaj po ravnem prihaja v Kamnik. Jaz mislim, da

g. Prevec ni hvale za netrudljivo delo žel? Po malih mesticah in po kmetih se le bričem veruje drugo je vse nič; potomci bodo hoteli samostalni in ne od briča pritiskani biti.

Iz ribniškega okraja, 9. julija. Slovenske rodoljube gotovo povsod ravno tako hudo boli, da smo pri volitvi v Kočevji z enim kandidatom propali, kakor nas, ker propali smo samo za en glas! G. Rudež namreč ni dobil samo 42, ampak 44 glasov. Zmagali bi bili prav lahko, če ne bi bilo odpadnikov. Zobec, župan danski pa Mrak iz Loškega potoka sta volila Pakiža in Dollhafa. Od tod pride, da ima Pakiž dva glasova več kakor Rudež. Oberstar iz Selanovega malna, pa Praznik (Timek) iz Rašice, sestrič krškega Hotschewarja, sta pa volila Dollhafa in Brauneta, ravno tako vsi trije Osilničarji. Kosteljski so bili z nami, le dva sta doma ostala. Protest je bil vložen. Večina volilne komisije je bila naša: Lovšin, fajmošter kosteljski, predsednik, Kočevar Matija spod Turjaka, Žega pa Peter Lesar iz Sodražice. Dollhof je v komisijo volil Oberstarja, ki je za mizo sedel, kakor da bi bil v nebesih, Ožuro, župana osilniškega, pa Reiningerja, Auerspergovoga gozdarja iz Trave. Če bi bili slovenski volilci bolj značajni, bi Kočevarji ne bili nikdar zmagali. Pa breznačajnost je ravno najslabši in najnevarnejši sad novošnega liberalizma, ki ve, da se z breznačajnimi ljudmi lahko stori, kar hoče.

Iz Rudolfovega, 9. julija. Te dni dobil je neki narodnjak pismo iz Cirknice, ktero je do Rudolfovega hodilo ravno 20 dni. Začuden gleda, kako je to mogoče, pa vidi, da je zavitek ves črn samih pečatov. Napis se glasi:

Gospod J. K . . . n, podobar in zlatar.

Novomesto
na Dolenskem.

Napis je zadosti določno pisan, toda strašna pregreba samo slovenski. Učeni poštarji so iskali najprvo mesto „Zlatar“ a potem mesto Podobar. Tako je pismo romalo po Ogerskem in po Hrvaškem. Čuda, da celo ni prišlo na Turško. In res je na zavitku pečat poštne štabije „Zlatar“, bilo je tudi v Budapešti (20/6), v Zagrebu, v Križu itd. Vsih pečatov je 14, kakor se slavno vredništvo tudi lakko prepriča, kteremu zavitek pošljemo. Kako silno tedaj je tudi za poštarje potrebno znanje slovenskega jezika, da ne bodo drugikrat Novomesta na Ogerskem ali kje na Turškem iskali, ter pisem križem sveta pošiljali, ker zna biti včasih velika škoda za prejemnika.

Iz Reke, 8. julija. (Mlad umetelnik.) Tukajšnje hrvaške gimnazije tretjega razreda dijak Fr. Pavačić iznenadil je ravnatelja gosp. Ljud. Slamnika s sliko po njega fotografiji izdelano, ktera, dasi od roke nadejnega diletanta, vendar ne dade pogrešati ni najmanjše malenkosti ter popolnem odgovarja zahtevam najmočnejše umetelnosti. Čuditi se moramo v resnici krasnemu talentu komaj vraslega mladeniča, kteri se je rodil v Omišlju, na otoku Krku, ter prišedši na Reko upoznal se s prvimi elementi slikarske umetelnosti in po jednoletnem uku uže izgotovi umotvor, kakoršnega bi se ne sramoval najboljši umetelnik, kteri vé za vse zakone estetične lepote. A kakor slika sama po sebi, tako nam dopada tudi zelo mirni in vljudni značaj nje izraditelja, ki je prav vzoren mladenič ter zasluži javne pohvale in pozornosti, kajti vsi Slovani moramo skrbeti za povzdigo domače umetelnosti in kjerkoli se med nami pokaže naravski izreden dar za lepe umetelnosti, dolžnost nam je timbolj, da ga

veselega in polnega najlepših nadej srca pozdravimo, osobito, ker sedaj so pravi talenti zelo redki in jih svet premalo ceniti zna. Dopršivši tretji gimnazijalni razred, misli iti ta nadarjeni mladenič na dunajsko slikarsko akademijo, kjer se lahko do cela udovrši. Dobro srečo!

Reški.

Domače novice.

V Ljubljani 12. julija.

(Konfiscirana) je bila zadnja številka „Slovenca“ zaradi zgodovinsko-znanstvenega članka „Cerkveno premoženje in država“. Ker je bilo le nekaj listov še le natisnjenih, ko so začela prihajati poročila o volitvah, hoteli smo jih še v list vtakniti, da bi jih naši naročniki prej zvedeli. Toda med tem pride slavna policija in nam ne zapečati samo gori omenjenega članka, ampak vse štiri strani z glavo vred, tako da nam ni bilo mogoče napraviti družega popravljenega natisa. Človek že res več ne ve, kaj pisati, da bi milost našlo pri slavni policiji. Predzadnjič smo iz Olomuškega „Pozora“ ponatisnili članek „S Slovani na steno“, ki se je v Olomucu, kjer veljajo ravno tiste postave kakor pri nas, tiskal brez opover, nam so ga konfiscirali, zadnjič smo objavili zgodovinski članek o cerkvenem premoženju, pa je bil zopet konfisciran. Družega nam tedaj ne bode ostalo, kakor pisati o vremenu, ali pa od jare kače in steklega polža.

(Veleč. knez in škof dr. Pogačar) so se v soboto 7. t. m. podali na cerkveno obiskovanje v Loško dekanijo, ki se bode vršilo po redu že unidan naznanjenem; samo obiskovanje v Dražgošah, pri sv. Lenartu in v Javorji bo izostalo.

(Poslavljenje.) Preč. gosp. Luka Jeran, vrednik Zg. Danice, neutrudljivi delavec na polji cerkvenega slovstva slovenskega, čegar zasluge so papež priznali s tim, da so ga bili izbrali si za svojega častnega hramnika monsignora, je bil 26. junija t. l. po vzajemnem posvetovanji sprejet za častnega uda v družbo znanosti in umetnosti, kteri je naslov: „La Pontificia Academia Romana dell' immacolata concezione di Maria Vergine“, in kteri je sedaj v Rimu v 42. letu njenega obstanka predsednik Bald. Capogrossi Guarna, tajnik pa prof. Venanzio Paloni. Namen ji je gojiti in pospeševati lepe vede in umetnije, in častni akademik se vdeležuje vseh časti in predstev, kar jih družbi dovoljuje deželna postava. Kakor mora to priznanje veseliti vsakega katoliškega Slovenca, tako pa nam prihaja le spet na misel rek svetopisemski: Nemo propheta in patria.

(Šolsko leto se bode končalo) na gimnaziji in realki v soboto 14. t. m. z zahvalno mašo, na ljudskih šolah pa nekaj dni pozneje. Zrelostni izpiti na realki, kterim predseduje g. Pirker, pričeli so se 10. t. m., na gimnaziji pa se prično prihodnji teden.

(Od kupčijske zbornice) bila sta 10. t. m. za deželna poslanca izvoljena njeni predsednik A. Dreo, pa dr. Schaffer.

(Dr. Matija Vrečko), bivši šolski nadzornik na Kranjskem, dobil je v pripoznanje izvrstnih njegovih zaslug red železne krone!!

(Pri volitvah za mesta in trge) zmagal je samo v Kranji narodni kandidat g. Šavnik s 4 glasovi. Dobil je namreč 94, Dolenc pa 90 glasov. V drugih mestih bili so izvoljeni nemčurji, ki bodo vsled tega res imeli večino v deželnem zboru. Izvoljeni so: V Idriji Gariboldi z 58 glasovi od 61. (Narodni volilci se volitve niso vdeležili); v Kočevji okrajni sodnik Julij Ledenik s 75 glasovi od 76;

Ribničani niso šli volit; Kočevarji so vsled te zmage „überglücklich“ (čez vse srečni), kakor stoji v nekem telegramu „Tagblatta“; v Trzinu Kecel, s 130 proti 80 glasovom, kar je provzročilo veliko veselje v Izraelu; v Postojni dr. Deu z 72 glasovi proti 57; v Novemestu Hotschewar, ki je od 373 glasov dobil 204; v Ljubljani Kaltenegger s 464 in Schrey s 460 glasovi. Narodna kandidata dr. Ahačič in dr. Zupanec dobila sta po 165 glasov. Vseh volilcev ljubljanskih je v volilnem imeniku 1161, med kterimi je ces. kr. vradnikov in penzionistov okoli 300, penzioniranih častnikov 40, profesorjev in učiteljev 30, železniških vradnikov 24, skupaj 394, tedaj več kot tretjina vseh volilcev, kterih je prišlo k volitvi 628. Nasprotna stranka je na volišče prignala vse, kar leze ino gre. Naših ljudi pa je mnogo ostalo doma, mnogo jih je pa prišlo in zopet odšlo, ker se je volitev vršila silno počasno in zamudno. Če bi bili naši ljudje bolj pogumni, bi tudi v Ljubljani zmagali gotovo. Nasprotniki se nobenemu ne boje zameriti, in pogumno volijo svoje kandidate, naši ljudje pa imajo sto in sto pomislov in ostanejo doma, da bi se nemčurjem ne zamerili. Potem pač ni čudno, da pri volitvah propadamo. Čudno pa je, da taki ljudje še hočejo veljati za rodoljube, dasi tako rodoljubje ni vredno piškovega oreha.

(Treščilo je) v noči od 7. do 8. t. m. v neko hišo na Šutni pri Žabnici, fare Staro-loške, štev. 34, ki je zgorela. Tudi je strela ubila moža in ženo pa dvoje otrok. Še en otrok pa je tudi v nevarnosti, da bi ne umrl.

(V „turškem listu“) neki Kostanjevičan (?) duhovnikom priporoča, da naj se umaknejo v cerkev ter politiki dajo slovo. Kostanjeviški modrijan naj naredi, da duhovniki ne bodo plačevali nobenega davka, kakor so nemčurji lagali v svojem volilnem oklicu, potem bode imel vzrok priporočati jim, da naj se držé samo cerkve. Dokler pa morajo duhovniki več davkov plačevati kakor drugi državljani, se jim ne more odrekati pravica vdeleževati se političnega življenja, in zlasti volitve poslancev, ki imajo obračati z davki.

(Nemčurske agitacije.) V „Laib. Ztg.“ beremo sledeč telegram gimnazijskega vodje v Kočevji: „Naši ustavoverni volilci pozdravljajo someščane kranjske. Sloga — zmaga —, domovini naši boljše čase. Benedikt Knapp“. Ta Knapp je Tirolec, tedaj želi za svojo domovino boljše čase. Ali bodo res Tirolci na boljem zdaj, ko so po kranjskih mestih zmagali uradniki — — denar!

Razne reči.

— Duhovske spremembe v Krški škofiji: Č. gosp. Jergič Len. je dobil faro Št. Paternian. G. Herbert Ign., župnik v Silbereg, podal se je v pokoj. G. Strojnik Jož. gre za provizorja v Št. Rupert pri Celovcu. Umrl je 10. jun. g. Kazda Aloj., župnik v Š. Rupertu pri Celovcu. R. I. P.

— V Lavantinski škofiji. Č. g. M. Šket je imenovan za župnika pri sv. Ropertu nad Laškim, in č. g. J. Kukovec za župnika pri sv. Petru pri Radgoni. — Č. g. J. Cajnker pride za provizorja v zgornjo Kungoto. — Druga kaplanija v Rušah ostane začasno izpraznjena.

— Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji: Č. g. Valentin Pečnik pride iz Brda za kaplana v Mengeš.

— Pojasnilo. K dopisu iz „šentviške okolice“, v št. 64 „Slovenca“ nam piše novo-

meško državno pravdnštvo: V nedeljo 3. rožnika l. l. se je res primerilo, da so se fantje iz šentviške okolice stegli, in da je bil eden izmed njih ranjen, ampak ni res, da bi bil fant le nekoliko po glavi opraskan. Že šentviški ranocelnik je sodnji pismeno naznanil, da je poškodovani fant na glavi težko rano zadobil, in to je konstatirano tudi skoz izrek zvedencev, kateri so pri preiskavi poškodovanega najdlji, da ima na glavi dve rani od kterih je vsaka za-se težka telesna poškodba. Gledé na izrek zvedencev je bila komisija, ki je prišla v pondeljek 4. rožnika na dom poškodovanega, potrebna in stane samo 12 gld. 75 soldov.

— † G. Jožef Škrta, župnik pri sv. Miklavžu nad Laškim, je 8. t. m. umrl. Večni mir blagemu možu!

— Kat. polit. društvo v Mariboru obhaja občen zbor v nedeljo 15. julija ob 6. popoldne v dvorani gostilnice „zur Stadt Wien“. Glavni predmet pogovorov bodo sklepi shoda avstrijskih katoličanov na Dunaju in priprava na bodoče volitve za deželni zbor.

— Časnikarstvo hrvaško v novejši dobi jako napreduje in se razmnožuje. Pretekli mesec je prišel izhajati „Hrvatski Svjetozor“, list za naše vrieme, za obrazovanje in zabavu. Urednik Milan Grlović. Obseg mu je različen in premnog; razun podlistka nahaja se v 1. broju na pr. Hrvatski pjevački savez; politički pregled; kulturno povjestne viesti (osebne, akademičke, društvene; zgode in nezgode; crkva, škola, uprava in sudstvo, zdravstvo, naravoslovje, starine, vojska in pomorstvo, promet in trgovina, gospodarstvo in šumarstvo, statistika, likovna umjetnost, glasba v kazalište, knjižarstvo in novinstvo, nove hrvatske knjige, historički koledar, umrli, meteorološka opazanja itd. Izhaja v Zagrebu vsaki teden ter stoji za dežele Avstrijske na pol leta 3 gld. in naročnino prejema odpravnštvo v tiskarni C. Albrechta u Zagrebu.

Drugi je „Humoristički list“, kateri je počel s tim mesecem izhajati tudi v Zagrebu, in stane za celo leto 3 gld., kakor je povedal poslednji Slovenec. Po njem se je obudil nam nekdanji „Brencelj“, kar je tim več podpore vredno, ker se ozirati hoče vseskozi na Slovence in bode smel marsiktero zarobiti po vseh ustih, kakor bi se pri nas ne dopuščalo.

Tretji je „Cecilija“ list za cerkveno glasbo in petje, vreduje Miroslav Cugšvert, učitelj kr. vježbonice ali vadnice v Zagrebu, in stane za celo leto 4 gld. Prvi list je izšel že konec preteklega meseca. Donašati hoče za porabo selskim orguljašem ali orgljarjem po deželi navadne ljudske cerkvene pesmi in napeve, pa mu je tudi svrha, da stare dobre cerkvene psmsi in napevi ne propadejo, da se vpeljavajo vedno lepši novi, da postane Cecilija mladim orgljarjem zakladnica. V ta namen vabi, naj podpirajo vredovatelja pesniki, skladatelji, in sploh prijatelji ljudske cerkvene glasbe in pesmi s prikladnimi novinami in nabranimi starejšimi umotvori. Na prospeh!

— Pametna misel. Nekdo hotel se je obesiti, vzel je toraj s sabo vrv in šel v bližnji gojzd; a predno je prišel tje, moral je čez brv; potok bil je ravno vsled deževja zelo narastel, brv bila je slaba; samomrcilec pa, ki je previdel nevarnost, djal je: „Glej, brv bi se mogla vlomiti in ti bi vtonil!“ Djali je in vrnil se domu, ne spolnivši svojega naklepa.

— Skrivnost. Gospa povedala je svoji sosedu zaupano skrivnost, ter ji priporočevala, naj molči. „Bodite brez skrbi“, odgovori ona, „molčala bom, kakor vi.“

— Pripravljenost. Gospa: Dragi moj stričnik, moje moči pešajo, čutim da ne bom več dolgo; to dolgočasno življenje v toplicah bo tudi svoje pripomoglo, da bom prej umrla. Boš li skrbel za primeren pogreb?“ Stričnik: „O z največim veseljem, draga tetka!“

Poslanica.

Ker me je „Sl. Narod“ od 6. t. m. tako prijel, kot da bi bil jaz v dotiki z onim pamfletom, kateri je od 30. junija t. l. iz Postojne datiran, in ki mene in Leopolda Dekleva za poslaniška kandidata Notranjskih kmečkih občin ponuja, moram se tu opravičiti, da nimam s tistimi, ki so ta škandal provzročili nikake posredne niti neposredne najmanjše zveze. V tem smislu sem se tudi danes pred vsemi dotičnimi volilnimi možmi opravičil.

V Postojni 7. julija 1877.

Josip Zelen, m. p.

Poslanica.

Ko sem se peljal včeraj skozi Litijo, sem čul govoriti o nekem doktorji Erženu, kar mi je vzbudilo misel, da bi bilo za tega človeka, ki se tako rad s svojo močjo ponaša, bolje, da bi bil mesarski „gsel“ postal, kakor da v Litiji poštenim ljudem po glavah daje. Ko bi to človeče ne vleklo denarja od Slovencev, bi ne moglo tako ritati, in ljudi, kiga redé, tako surovo napadati. Toda dobro za nas; za dober izid volitev bodo prihodnji naši nasprotniki skrbeli, le v vsak volilni okraj par takih cepcev, potem bodo ljudje kmalo vedeli, koliko da so vredni ti gospodje, ki „pavra“ le takrat prijazno ogovarjajo, kadar velja njega za glas pri volitvi ogoljufati.

Vem, da g. Vestenecka sobotni dogodek bolj peče, kakor nesrečni izid volitev v Trebnjem. Slišal sem, da je bil dr. Pestotnik neki na komisijskem potu v Litijo, da je ranjenca ogledal! Kakšen ropot je po „Tagblattu“, kedar se fantje kje malo stepejo in drug drugu malo po glavi kavse; — v vsaki vrsti najdeš besedo „slovenische notorisches Rohheit“ — kaj bo neki zdaj rekel? Wird man dies todtschweigen wollen? Včasih smo videli, da so take „excedente“ žandarji peljali v ječo, da se jim je malo kri ohladila, Erženu menim, da tega niso storili. Vendar pa upamo in tirjamo, da se bo ta reč oistro kaznovala, — da ne bomo imeli vzroka pritoževati se, da postava glede „raufferjev“ velja le kranjskemu fantu.

Eden v imenu več družih.

Poslanica.

Vsem dobro znani lažnjivi dopisnik iz Radeč (?) v št. 153 „Tagblattu“ zopet nesramno, rokovnjaško napada mojo malenkost. Piše namreč, da sem jaz kmete nadražil, da so se začeli groziti in kričati: „ubijte ga!“ — Očitno tukaj pozovem vse, ki so bili pri volitvi pričujoči, naj mi kdo dokaže le eno besedo, ki bi jo bil v tem smislu volilec govoril, in naj naznani enega, ki bi bil vpil: „ubijte ga!“ Ali nisem marveč vzbujenih kmetov pogovarjal? — Če ne, gospod dopisnik, se vidimo pred drugo inštancijo!

Radeče 9. julija 1877.

Ljudevit Škufca.

Eksekutivne dražbe.

13. julija: 3. Stipančič iz Grada v Metliki. 3. Drobnič iz Beršlina, 3. Ernhart iz Rubavasi in 3. Rauber vse v Novem mestu. 3. Bagović iz Breganskega sela; 3. Kovačič iz Gruč, 2. Gorenc iz Vrbpolja; 2. Lažanski iz Lazov; 2. Mikulauc iz Lazov; Hočevnar z Vrha; 2. Šmalc iz Drame; 2. Gorišek iz Vrh polja: vse v Kostanjevici. 3. Maierle spred grada; 3. Sterk iz Loke obe v Črnomlju. 3. Starašinic iz Krasince, 2. Težak iz

Gornje lokovic, 2. Tome iz Krivoglaveca vse v Metliki. 3. Grof Lanthieri, 2. Premru z Vrbpolja oba v Vipavi. 3. Homar s Homa v Kamniku. 3. Grile iz Idrije, Oblak z Jeličnega vrha oba v Idriji. 2. Globočnik iz Poševka v Kranji. 2. Poznič iz Prevoj v Brdu.

30. junija „Slovenec“ zarad praznika ni izhajal.

Loterijske številke 7. julija.

Na Dunaju: 29, 58, 49, 78, 33.

V Gradcu: 32, 13, 63, 6, 59.

Telegrafične denarne cene 11. julija.

Papirna renta 60.80 — Srebrna renta 66.55 — Zlata renta 72.50. — 1860letno državno posojilo 113 — Bankine akcije 774 — Kreditne akcije 144.80 — London 124.90 — Srebro 109.50. — Ces. kr. cekini 6.— — 20-frankov 10.04.

Denarstvene cene 10. julija.

Državni fond.	Denar.	Blago
5% avstrijska papirna renta	60.90	61.10
5% renta v srebru	66.65	66.80
4% renta v zlatu (davka prosta)	72.65	72.80
Srečke (lozi) 1854. l.	109.40	109.50
„ „ 1860. l. cel.	112.50	112.80
„ „ 1860. l. petinke	122.—	123.—
Premijski listi 1864. l.	131.—	131.50.
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	96.50	97.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95.—	96.—
Ogerske po 5%	75.75	75.25
Hrvaške in slavonske po 5%	84.—	84.50
Sedmograške po 5%	73.75	74.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	802.—	804.—
Unionske banke	47.—	47.50
Kreditne akcije	144.40	145.50
Nižoavstr. eskomptne družbe	675.—	685.—
Anglo-avstr. banke	67.25	67.75
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	160.—	161.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	120.—	121.—
„ „ 50 „ „ „	60.—	61.—
Budenske „ 40 gld. a. v.	27.50	28.—
Salmove „ 40 „ „ „	39.75	40.25
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	28.50	29.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	30.—	30.50
St. Genois „ 40 „ „ „	29.50	30.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	25.25	25.75
Waldstein-ove „ 20 „ „ „	23.25	23.75
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.99	6.—
Napoleonsd'or	10.4	10.5
Srebro	109.20	109.35

Oznanilo.

Slavnemu občinstvu, posebno pa ženskim krogom, vljudno javljam, da sem odprla svojo novo prodajalnico

pozamentnega, zobčastega in trakarskega blaga

(kakor tudi vse v to stroko spadajoče enake reči), na glavnem trgu, št. 10, nasproti g. Giottini-jeve knjigotržnice.

Priporočevaje se obilnemu nakupovanju znamenjam se najdvorljiveje

(1) Ana Šinkovec.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisani naznanja častitemu občinstvu, da bo po želji več prijateljev osnoval privatno šolo za glasovir, gosli in petje za odraščene in otroke po najnovejši in najboljši metodi. V teh predmetih se priporoča tudi za poduk po hišah. Natančnejša pojasnila na Marija-Terezije cesti hiš. št. 5 v II. nadstropji vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne.

Z največim spoštovanjem

(2) Anton Stökl.